

„Подобни истории за султанъ Бакшишъ сѫ хиляди. Оставените броненосци въ Златния Рогъ; шестъ грамадни крупновски оръдия въ кулата Топъ-Хане, които се търкалятъ по земята, и т. н.: всичко това е бакшишъ и бакшишъ! Да си припомнимъ най сепнѣ и оная прѣлестна историйка, която ми разказа, въ време на Берлинския конгресъ, Мехмедъ-Али: „Когато билъ губернаторъ въ Сараево, единъ отъ околните селани докаралъ четири коня овесъ за кавалерията на гарнизона. Приели овеса и дали расписка; но, за да получи пари, той ходилъ цѣла недѣля, и все получвалъ расписки, една вмѣсто друга, и все давалъ бакшишъ. Къмъ края на недѣлята той си изгубилъ и овеса, и коннетъ, и всичките пари, що ималъ. Всичко минало въ рѫцѣта на султанъ бакшишъ; тогава той изпувалъ послѣдния чиновникъ, за което го запрѣли въ тѣмница, отгдѣто Мехмедъ-Али, на правителственна смѣтка, го испратилъ въ селото му“.

Въ време и на моето пътешествие въ Египетъ за откриванието на Суезкия каналъ, азъ тъй сѫщо събрахъ много подобни факти. Така, единъ пътъ убѣдили Хедифа, че въ неговите безчисленни имущества трѣбва да обработватъ почвата съ парни плугове. Той заповѣдалъ да доставятъ нѣколко такива, и порожката и исплащанието дали възможност да се въсползватъ въ голѣмо изобилие съ бакшишъ. Но тъй като въ Египетъ оратъ щомъ се дръпне водата, то парните плугове затънали въ мократа йоще почва. И ето, въ различни мѣстности по реката Нилъ се виждатъ оставени раждиви плугове и тѣхните принадлежности.

Нахортвали на Хедифа, че eucalyptus ще бѫде драгоценно дърво за Египетъ, и той тозъ-часъ заржчалъ нѣколко стотини хиляди такива дървета. Но когато ги донесли, не знали, какво да правятъ съ тѣхъ и тѣ изстъхнали на слънце. Обаче, главната цѣль била достигната: бакшиша влѣзълъ въ нѣколко джоба.

На редъ съ тѣзи язви сѫществуватъ и други и прѣди всичко: „оставяне дѣлата за утръ“ и равнодушие, което до-